

Wstępne badania nad *Tryphoninae* (Hymenoptera:
Ichneumonidae) Biebrzańskiego Parku Narodowego
i jego otuliny

Preliminary studies of *Tryphoninae* (Hymenoptera: *Ichneumonidae*)
of Biebrza National Park and its protected zone

AGATA KOSTRO-AMBROZIAK

Uniwersytet w Białymstoku, Zakład Zoologii Bezkręgowców, ul. Świerkowa 20B,
15-950 Białystok; e-mail: ambro@uwb.edu.pl

ABSTRACT: The study was carried out in various habitats in the Biebrza Valley Lower Basin of Biebrza National Park and its protected zone. Twenty five species of *Tryphoninae* belonging to 13 genera were recorded.

KEY WORDS: *Ichneumoninae*, *Tryphoninae*, species composition, Biebrza National Park, NE Poland.

Biebrzański Park Narodowy, położony w północno-wschodniej Polsce, jest największym parkiem narodowym w kraju. Przyrodnicze badania tego terenu wykazały unikalną w skali kraju i Europy cenneść obszaru parku dla zachowania specyficznej i bardzo różnorodnej fauny bezkręgowców (STERZYŃSKA, LESIŃSKI 2004). Natomiast opracowania dotyczące rodziny *Ichneumonidae* na terenie Biebrzańskiego PN i jego otuliny są fragmentaryczne, a gatunki *Tryphoninae* nie były wykazywane z tego obszaru. *Tryphoninae* występują we wszystkich ekosystemach lądowych. Jest to jednak grupa owadów słabo poznana w naszym kraju; dotychczas stwierdzono zaledwie 50% szacunkowej liczby występujących tu gatunków. Przedstawiciele tej podrodziny są parazytoidami rośliniarek (*Symphyla*) i motyli (*Lepidoptera*), co sprawia, że są ważnym elementem oporu środowiska wobec szkodników.

Celem badań było ustalenie składu gatunkowego *Tryphoninae* występujących na terenie Biebrzańskiego Parku Narodowego i w jego otulinie.

Materiał do niniejszego opracowania pozyskano w latach 1982–1983 oraz 2003–2005. Owady odławiano na kilkunastu stanowiskach, w typowych zbiorowiskach roślinnych dolnego basenu Biebrzy, w obrębie trzech typów środo-

wisk: otwartych, zakrzewionych i leśnych; w drzewostanach uwzględniono również wyższe warstwy roślinności. Podstawowymi metodami zbioru *Tryphoninae* było czerpakowanie oraz metoda pułapek Moerickiego (żółtych misek).

Wstępne badania nad *Tryphoninae* Biebrzańskiego PN i jego otuliny wykazały obecność 25 gatunków należących do 13 rodzajów. Są to: *Acrotomus lucidulus* (GRAVENHORST, 1829), *Acrotomus succinctus* (GRAVENHORST, 1829), *Ctenochira genalis* (THOMSON, 1883), *Ctenochira haemosterna* (HALIDAY, 1839), *Ctenochira meridionator* AUBERT, 1969, *Ctenochira xanthopyga* (HOLMGREN, 1857), *Cycasis rubiginosa* (GRAVENHORST, 1829), *Dyspetes arrogator* HEINRICH, 1949, *Eclytus multicolor* (KRIECHBAUMER, 1896), *Exenterus amictorius* (PANZER, 1801), *Exyston pratorum* (WOLDSTEDT, 1874), *Grypocentrus albipes* RUTHE, 1855, *Grypocentrus basalis* RUTHE, 1855, *Grypocentrus cinctellus* RUTHE, 1855, *Idiogramma euryops* FÖRSTER, 1888, *Oedemopsis scabricula* (GRAVENHORST, 1829), *Phytodietus geniculatus* THOMSON, 1877, *Phytodietus montanus* TOLKANITZ, 1979, *Phytodietus polyzonias* (FORSTER, 1771), *Polyblastus varitarsus* (GRAVENHORST, 1829), *Polyblastus westringi* HOLMGREN, 1855, *Tryphon obtusator* (THUNBERG, 1822), *Tryphon relator* (THUNBERG, 1822), *Tryphon rutilator* (LINNAEUS, 1761), *Tryphon thomsoni* ROMAN, 1939. Stanowi to kilkanaście procent szacunkowej liczby występujących w Polsce gatunków z tej podrodziny.

Ze względu na duże zróżnicowanie środowisk doliny Biebrzy przypuszcza się, że bogactwo gatunkowe *Tryphoninae* na tym terenie jest dużo większe. Istnieje więc potrzeba kontynuowania badań i ich rozszerzenia na pozostałe baseny Biebrzańskiego Parku Narodowego.

Podziękowania

Januszowi SAWONIEWICZOWI składam serdeczne podziękowania za przekazany materiał i cenne uwagi podczas oznaczania *Tryphoninae*.

SUMMARY

The research was carried out in the Biebrza Valley Lower Basin of Biebrza National Park and its protected zone in the years 1982–1983 and 2003–2005. *Tryphoninae* were collected by sweeping and with Moericke's traps in various plant assemblages an open areas, brushwooded areas and wooded areas. Twenty five species of *Tryphoninae* belonging to 13 genera were recorded.

PIŚMIENNICTWO

STERZYŃSKA M., LESIŃSKI G. 2004: Fauna Biebrzańskiego Parku Narodowego. Kręgowce i Bezkręgowce. [W:] BANASZUK H. (red.): Kotlina Biebrzańska i Biebrzański Park Narodowy. Wyd. Ekonomia i Środowisko, Białystok. 527 ss.